

Wstęp

Własność jako kategoria pojęciowa towarzyszy człowiekowi właściwie od zarania dziejów. Nie da się chyba wskazać żadnej rozwiniętej cywilizacji bądź kultury, w której pojęcie własności, rozumianej w sposób mniej lub bardziej zbliżony do współczesnego, nie byłoby znane. Historia ludzkości to również historia własności, o czym zresztą znakomicie opowiada jeden z Autorów. Jest przy tym rzeczą oczywistą, że własność ewoluowała równoległe do rozwoju cywilizacji – od pierwotnego, intuicyjnego postrzegania tego, „co moje”, aż do jej zaawansowanych form charakteryzujących czas współczesny. Nie wiemy, jak będą wyglądały dalsze etapy rozwoju prawa własności, niemniej jednak można, na podstawie doświadczeń historycznych oraz obserwacji kierunków działań ustawodawcy, wysnuć pewne wnioski na temat przynajmniej niektórych tendencji rozwoju tego prawa, jakie będą się kształtować w nieodległej przyszłości.

Nie ulega również wątpliwości, że własność jest kategorią wielowymiarową, która wymyka się jednoznacznej klasyfikacji. Można bowiem mówić o własności w znaczeniu ekonomicznym, prawnym, socjologicznym, psychologicznym, historycznym czy też filozoficznym, a żadna z tych dziedzin z osobna, jak i wszystkie razem, nie są w stanie dać wyczerpującej odpowiedzi, czym w istocie jest własność. Taka konstatacja nie może jednak prowadzić do kapitulacji i zaniechania poszukiwania odpowiedzi na szereg pytań, jakie rodzi bliższe przyjrzenie się własności.

Niniejsze opracowanie jest zbiorem publikacji z różnych dziedzin prawa, które odnoszą się do różnorodnych problemów związanych z własnością. Stąd też tytuł niniejszego opracowania, który w założeniu ma odzwierciedlać różnorodność dziedzin prawa będące przedmiotem zainteresowania Autorów. Lektura spisu treści utwierdza w przekonaniu, że Autorzy patrzyli na własność z różnych, nierzadko odległych względem siebie perspektyw, a ich zainteresowania znalazły odzwierciedlenie w szerokim spektrum problemów, jakie zostały poruszone w poszczególnych opracowaniach. Nie pretendując do stawiania kategoriycznych tez, liczymy, że lektura niniejszej publikacji skłoni Czytelników do refleksji nad prawem własności, ta zaś być może znajdzie upust w polemicznych opracowaniach. Dyskusja na temat własności toczyła się i toczyć się będzie nadal z różnym natężeniem, a inwencja ustawodawcy daje niemalże nieograniczone pole do popisu w tym zakresie. Nie da się bowiem ukryć, że własność stanowiła i stanowić będzie niemal niewyczerpane źródło zagadnień i problemów wartych ożywionej dyskusji naukowej. Z tego też powodu mamy nadzieję, że prezentowane zagadnienia wzbogacą toczący się dyskurs i okażą się pomocne w lepszym zrozumieniu tak złożonego zjawiska, jakim jest własność.

Redaktorzy naukowci niniejszej monografii pragną serdecznie podziękować wszystkim Autorom tekstów za wkład naukowy, dzięki któremu niniejsza monografia mogła powstać. Serdeczne podziękowania kierują również do prof. dr. hab. Jerzego Paśnika za podjęcie wysiłku sprawnego zrecenzowania tekstów zawartych w monografii. Dziękujemy również Uczelni, a przede wszystkim Oficynie Wydawniczej „Humanitas” i Pani Redaktor Danucie Dziewięckiej za pomoc w opracowaniu tej publikacji.

*Dorota Fleszer
Magdalena Gurdek
Łukasz Strzępek*